

Laudácio na prof. Ing. Eduarda Bublinca, CSc.

*Prof. Dr. Ing. V. Pichler – laudácio
na prof. Ing. Eduarda Bublinca, CSc.
(Foto Mgr. A. Kulan, PhD.)*

Vážená pani Bublincová, vážený pán profesor Bublinec, Vaše excelencie otcovia biskupi!

Pedológia (z gréc. pedon – pôda, logos – náuka, veda) alebo pôdoznalectvo je veda, ktorá sa zaoberá štúdiom pôdy, jej vznikom, klasifikáciou, fyzikálnymi, chemickými a biologickými vlastnosťami. Pôda vzniká procesmi premeny, akumulácie a transportu látok pochádzajúcich predovšetkým z hornín a vegetácie za pôsobenia energie, najmä slnečnej radiácie, a živých organizmov. Významnými podmienkami pôdotvorenia sú najmä reliéf a čas. Myslím, že práve táto fascinujúca kombinácia činiteľov a faktorov sveta prírody priviedla k štúdiu, výskumu a napokon aj výučbe pedológie tohoročného laureáta ceny Fides et ratio **prof. Ing. Eduarda Bublinca, CSc.** Doterajšie dielo oceneného bolo inšpirované hlbokou pokorou pred dielom Stvoriteľa, ktoré by ho akoby zaväzovalo k najvyššej zodpovednosti a vedeckej poctivosti pri odhaľovaní jeho tajomstiev. Nie však z len číreho vedeckého záujmu, ale aj v záujme ochrany a racionálneho využívania pôdy ako jednej z podmienok života na našej Zemi. V lesníckych vedách hovoríme, že pôda je základom lesnej produkcie, t. j. dodnes aj základom živobytia v odľahlých horských oblastiach. V tomto zmysle sa bdela pozornosť obrátená na prítomnosť stala v myslení a prístupe prof. Bublinca intenciou, keď Duch nielen pozoruje, ale aj očakáva, ako vo svojich prevratných úvahách o povahe času napísal Augustinus Aurelius. Práve dielo tohto filozo-

fa a svätca našlo v uvažovaní laureáta svoju tvorivú a prenikavú reflexiu. Jednou z jej podôb v diele prof. Bublinca je uznanie a rešpekt pred škálou času, na ktorej sa odohrávajú nielen prírodné procesy, ale aj pôsobenie Božej pedagogiky v histórii ľudstva, spoločnosti a každej osoby. Podobne, ako je na vznik pôdy potrebné dlhé obdobie, tak aj vedecká a pedagogická práca vyžadujú veľa času a trpezlivosti, napr. na formulovanie a overovanie hypotéz, konsolidáciu nových, hodnotných poznatkov, ale aj ich interpretáciu, prezentáciu a pochopenie. Ide o vzácnu vlastnosť, ktorá dnešnej dobe akoby chýbala, na veľkú škodu prírody aj človeka. Vzhľadom na charakteristiku a pomenovanie udelenej ceny tak možno plným právom konštatovať, že prof. Bublinec svojím životom prepojil a stále prepája kvality špičkového vedca a vysokoškolského pedagóga so svedectvom viery. Napriek veľkej skromnosti oceneného mi preto dovoľte, vážení ocenení a hostia, aby som vo svojom laudatii vyzdvihol zásadný prínos prof. Bublinca pre rozvoj a pokrok pôdoznalectva a ekológie lesa v národnom aj medzinárodnom rámci.

Po absolvovaní Lesníckej fakulty Vysokej školy Lesníckej a drevárskej vo Zvolene a základnej vojenskej služby prof. Bublinec pôsobil najskôr tri roky na Strednej lesníckej škole v Lipovciach a na lesných závodoch v Malackách, Šaštíne a v Bohuniciach v rámci úloh ekologického prieskumu a mapovania lesov. V roku 1965 nastúpil do zamestnania a vedeckej výchovy na Výskumnom ústave lesného hospodárstva (dnes LVÚ ako kľúčová súčasť NLC). Ťažiskom jeho pôsobenia ako vedeckého pracovníka bol výskum v oblasti lesných pôd, s dôrazom na ekológiu pôdy, procesy podzolizácie a vplyv imisí na pôdy. Vedeckú výchovu ukončil úspešnou obhajobou dizertačnej práce na tému: Podzolový pôdotvorný proces pod borovicovými porastami Záhoria. Podarilo sa mu v nej definovať dovtedy neobjasnenú rýchlosť a intenzitu podzolizácie, ktorá má nielen teoretický, ale aj značný praktický význam z hľadiska poznania vplyvu ihličnatých porastov na ekologicko-produkčné vlastnosti pôdy.

Ďalšou oblasťou, v ktorej sa stal priekopníkom, bol výskum vplyvu priemyselných imisí na vlastnosti pôd. V početných realizačných projektoch sa usiloval preniesť výsledky výskumu do lesohospodárskej praxe. Aktívne sa zapojil aj do výskumu v rámci medzinárodných projektov a programov, napr. International Biological Programme a program UNESCO Man and Biosphere.

Po 20 rokoch pôsobenia na VÚLH prešiel pracovať na novozriadené pracovisko Slovenskej akadémie vied - Pobočku pre výskum lesných ekosystémov vo Zvolene, kde sa stal vedúcim Oddelenia ekológie pôdy. Pod jeho vedením boli získané nové a zásadné poznatky o chemizme kyslých zrážok a ich vplyve na lesné porasty a ostatnú

biotu, ako aj o príčinách odumierania smrekových a dubových lesov a o ekologických dôsledkoch odberu celkovej biomasy z lesných porastov pri použití tzv. stromovej metódy. Po spoločenských zmenách v roku 1989 mu v nasledujúcom roku dali pracovníci svoju dôveru a prof. Bublinec prebral na svoje plecia funkciu riaditeľa Ústavu ekológie lesa SAV, ktorú zastával tri funkčné obdobia. V tomto období sa na Lesníckej fakulte Technickej univerzity vo Zvolene habilitoval na docenta (v roku 1992) a po úspešnom inauguračnom konaní bol v roku 1994 vymenovaný za profesora. V rokoch 1994 – 2004 pôsobil na Lesníckej fakulte ako vedúci Katedry prírodného prostredia. V tomto období bol aj predsedom celoštátnej spoločnej odborovej komisie v odbore Ekológia, gestorom študijného odboru Ekológia lesa, členom Predsedníctva grantovej vedeckej agentúry VEGA, predsedom redakčnej rady časopisu Folia oecologica a bol zvolený za čestného člena Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied. Za zásluhy v biologicko-ekologických vedách bol ocenený Zlatou plaketou SAV, Fándlyho medailou a ďalšími poctami.

Profesor Bublinec je stále mimoriadne aktívny. Po pôsobení vo funkcii riaditeľa Ústavu biológie a ekológie Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku naďalej prednáša na pôde fakulty. K bohatému zoznamu 534 publikovaných pôvodných vedeckých a odborných prác, referátov a monografií pribúdajú nové položky, v ostatnom období monografia Buk a bukové ekosystémy Slovenska, ktorej bol spolueditorom a spoluautorom viacerých kapitol. Táto monografia bola ocenená Cenou Slovenského literárneho fondu v odbore Prírodných a lekárskeho vied. Na publikované práce prof. Bublinca je evidovaných viac než 1300 ohlasov.

Kedže pán profesor je absolventom Lesníckej fakulty vtedy Vysokej školy lesníckej a drevárskej, dnes Technickej univerzity vo Zvolene, na ktorej som mal tiež tú česť študovať, zákonite som sa s jeho menom a napokon aj s ním osobne začal stretávať aj v odbornej oblasti. Dodnes som mu vďačný za to, že ma povzbudil uchádzať sa o miesto diplomanta u prof. Šályho, nestora lesníckeho pôdoznalcstva a veľmi náročného pedagóga, ktorý bol prv aj jeho učiteľom, ale aj za mnohé iné cenné rady počas štúdia, ako aj za jeho pomoc pri získavaní ostrôh v pedagogickej a vedeckej činnosti. Je pre mňa o to milšou príležitosťou a ctou, vážení hostia, že môžem predniesť laudacio na prof. Bublinca, významnú osobnosť slovenskej vedy, excelentného pedagóga a skvelého človeka.

Prof. E. Bublinec sa síce narodil v Komárne, ale roky svojej mladosti prežil v Gáni, v čisto slovenskej dedine pri Galante. Pred 70 – 80 rokmi Gáň, takisto ako väčšina slovenských obcí, žila kresťanskými životnými zásadami. A tieto, okrem rodinného zázemia, for-

movali aj ich obyvateľov, predovšetkým deti. Základné životné princípy tu a takto nasával aj mladý Eduard. V Gáni absolvoval základnú, vtedy nazývanú ľudovú školu. Strednú školu a gymnázium navštevoval v Galante. V mladosti bol činný v miestnom amatérskom divadle, rád hrával futbal, volejbal, stolný tenis, hokej i šach. Ale neboli to len hry. Na dolniackych dedinách mala každá rodina čo len malé gazdovstvo. A okolo neho bolo treba robiť. Takže aj práca formovala už od malička nášho oslávenca a vštepovala mu pracovitosť a húževnatosť. A nielen to. Pri detských hrách a povinnostiach si našiel aj vyvolenú svojho srdca, sprievodkyňu na ceste životom, svoju manželku.

Po maturite v roku 1955 bol prijatý na Lesnícku fakultu vo Zvolene. Tu sa mu otvorili nové obzory. Medzi vysokoškolákmi boli už vtedy, povedané modernou terminológiou, „disidenti“. Existovali tu krúžky, kresťanské spoločenstvá podzemnej Cirkvi, ktoré viedli kňazi alebo rehoľníci, najmä saleziáni, ktorým bol odobraný štátny súhlas pre pastoráciu. Do tejto práce sa čoskoro po príchode do Zvolena zapojil aj mladý adept lesníckeho remesla. Bezpochyby vysokoškolské roky zanechali nezmazateľné znaky na jeho ďalšej životnej ceste. Organizoval nespočetné akcie na chatách, na „rančoch“, ako nazývali lazničke samoty v Podpoľaní i na turistických výletoch. Získané skúsenosti odovzdával a možno povedať, že ešte stále odovzdáva novým mladým generáciám vysokoškolských študentov.

Nemôžem obísť ani rodinné zázemie prof. Bublinca. S vyvolenou svojho srdca majú 4 deti, 12 vnúčat a na ceste sú už aj pravnúčatá. Deti a vnúčatá žijú v usporiadaných, sviatostných manželstvách a majú kresťanské rodiny. Zvlášť mi dovoľte spomenúť ich syna Mons. ThDr. Mariána Bublinca, PhD., farára v Krupine, známeho a obľúbeného kňaza, básnika, bývalého správcu a generálneho vikára BB diecézy, ale aj jeho vnuka, ktorý nesie meno p. profesora – Eduarda Bublinca mladšieho, t.č. študenta na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského. Rodinnú atmosféru u Bublincovcov azda najlepšie vystihujú slová ich syna - kňaza, ktoré povedal pri istom interview, keď na otázku novinára, čo odporúča z rodičovskej výchovy dnešným rodičom, odpovedal, že najkrajší dar, aký nám rodičia dali a aký môžu dať svojim deťom, je paradoxne to, že sa navzájom milujú. Vtedy sú deti najšťastnejšie. Keď vidia a zažívajú lásku rodičov. Tam sa aj učia, ako „chutí“ Boh... A za toto ďakujem svojim rodičom, povedal novinárovi Marián.

Pána profesora Bublinca som po prvý raz stretol azda ako 12-ročný chlapec na výlete do čarokrásnej prírody a lesov pohoria Vtáčnik. Vydali sme sa naň spoločne s mojím otcom, ktorý bol v tom čase kolegom prof. Bublinca na Výskumnom ústave lesného hospodárstva vo Zvolene. Cieľom túry bola nielen návšteva Kláštorných skál nad

obcou Klak a výstup na najvyšší vrch pohoria. Počas výstupu na vrchol Vtáčnika prof. Bublinec pútavo rozprával o zvláštnych pôdach tejto oblasti, vyznačujúcich sa vysokým obsahom humusu, čiernou farbou a nízkou objemovou hmotnosťou. Už vtedy som si zapamätal, že názov týchto pôd pochádza z japončiny – an do – čierna zem, t. j. andozeme. Vďaka tomuto výletu sa môj život v mnohom posunul ďalej. Získal som skvelých nových priateľov, Eda a Maroša, dvoch synov prof. Bublinca. Obaja boli odo mňa o čosi starší a veľmi priateľsky ma akceptovali ako svojho kamaráta. Toto priateľstvo pretrvalo dodnes a významne ovplyvnilo môj pohľad na svet, nakoľko obaja – Edo aj Maroš – sa na svojho otca i matku podali vlastnosťami ako priateľskosť, dobroprajnosť, srdečnosť, umeleckými vlohami, vnímavosťou a prirodzenou inteligenciou. Delili sa so mnou so svojimi skúsenosťami pred mojím vstupom na gymnázium, a neraz ma ako prváka aj navštívili. Návšteva starších priateľov z vyšších ročníkov mi, samozrejme, pridala medzi spolužiakmi – prvákmi na vážnosti. Azda táto zdedená črta najlepšie vystihuje osobnosť aj ich otca, pána profesora Bublinca – ochota a pripravenosť za každých okolností proaktívne pomáhať svojim priateľom, známym a všetkým, ktorých mu Pán Boh posielal do cesty.

Ad multos annos, profesor Bublinec!

Prof. Dr. Ing. Viliam Pichler